

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา สืบหาความคิดเห็นและขอเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการโครงการอาหารกลางวัน ผลจากการศึกษาสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. สภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

1.1 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาภาคบังคับ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอชนันใน หรือในบริเวณชุมชนที่มีคนหนาแน่น จำนวนนักเรียนจะมาก จนโรงเรียนไม่สามารถรับทั้งหมดในภาคเรียนปกติ จึงต้องเปิดทำการสอนเป็น 2 ผลัด คือมีทั้งผลัดเช้าและผลัดบ่าย ส่วนโรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอชนันนอก หรือเขตอำเภอชนันใน ซึ่งเป็นบริเวณที่มีคนอยู่ไม่หนาแน่นมากมักจะ เปิดสอนรอบปกติเพียงรอบเดียว

ขนาดของโรงเรียนจะมีความแตกต่างกันตั้งแต่ขนาดเล็กที่สุดมีจำนวนห้องเรียนน้อยกว่า 10 ห้องเรียน และขนาดใหญ่ที่สุดมีจำนวนห้องเรียนมากกว่า 80 ห้องเรียน

1.2 ที่ตั้งของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนมากจะตั้งอยู่ในวัด อาศัยพื้นที่ส่วนหนึ่งของวัดเป็นบริเวณโรงเรียน ดังนั้นจึงทำให้พื้นที่บริเวณโรงเรียนมีน้อย โรงเรียนจึงขาดแคลนสถานที่ที่จะให้นักเรียนเล่น หรือทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเพาะปลูก โดย

เฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอชนในพื้นที่ยี่สิบเอ็ดส่วนใหญ่ว่าจะเทศอนคริต์เกือบทั้งหมด ส่วนโรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอชนนอกพื้นที่ยี่สิบเอ็ดส่วน มีพื้นที่มาก แต่พื้นที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรได้เต็มที่ เพราะมีอุปสรรคสำคัญคือ การขาดแคลนน้ำ และพื้นที่เป็นที่ลุ่ม มีน้ำท่วมทุกครั้งที่ฝนตก

1.3 นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนมากจะนับถือศาสนาพุทธ มีที่นับถือศาสนาอิสลามบางส่วนน้อย ฐานะทางเศรษฐกิจของนักเรียนอยู่ในสภาพไม่ดี เพราะครอบครัวมีฐานะยากจน ผู้ปกครองส่วนมากมีอาชีพเป็นกรรมกรรับจ้างรายวัน มีรายได้น้อย และมีรายได้อื่นไม่แน่นอน จึงมีจำนวนนักเรียนขาดแคลนที่ต้องการความช่วยเหลือด้านอาหารกลางวันในโรงเรียน เป็นจำนวนมาก ซึ่งถ้าโรงเรียนไม่ให้ความช่วยเหลือแล้วนักเรียนเหล่านี้ก็อดอาหารกลางวัน อันจะเป็นผลเสียกับสุขภาพและการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก

1.4 พลังงานและแสงสว่างในโรงเรียนส่วนใหญ่ได้มาจากไฟฟ้าของรัฐบาล ส่วนน้ำดื่มใช้ในโรงเรียนได้มาจากน้ำประปา น้ำฝน และน้ำบาดาล ปีโรงเรียนในเขตอำเภอชนนอกเป็นส่วนน้อยที่ไม่มีน้ำประปาและน้ำบาดาลต้องอาศัยน้ำจากคลองที่อยู่ใกล้โรงเรียน และอาศัยน้ำฝนหรือซื้อน้ำจากเรือเป็นน้ำสำหรับดื่ม

2. สภาพของโรงเรียนและนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องอาหารกลางวัน

2.1 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่จัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนมีทั้งส่วนที่รับเงินช่วยเหลือ เป็นทุนในการเริ่มตนจัดโครงการอาหารกลางวัน จากกรุงเทพมหานคร เป็นเงิน 2,000 บาท และมีบางส่วนที่ไม่ได้รับเงินทุนจากกรุงเทพมหานคร แต่ได้รับการช่วยเหลือจากสมาคม มูลนิธิ หรือจัดหาตนเอง รวมโรงเรียนที่จัดโครงการอาหารกลางวันอยู่แล้วทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 250 โรงเรียน

จากจำนวนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 400
โรงเรียน

การจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนนั้น มีโรงเรียนหลาย
แห่งที่คงจัดแข่งขันกับพอคาแมคา ซึ่งยังไม่สามารถให้เด็กชายโดยเด็ก
ชาติได้ เนื่องจากทำสัญญากันไว้เป็นรายปีหรือยังไม่หมดสัญญา แต่โรง
เรียนจะได้รับผลประโยชน์จากพอคาแมคาที่เขาขายของในบริเวณโรง
เรียนในรูปแบบของเงินค่าเช่าที่เป็น รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือนหรือ
รายปี

การจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนได้รับความร่วมมือจาก
นักเรียนเป็นอย่างดี โดยนักเรียนจะซื้ออาหารที่โรงเรียนทำขายในอัตรา
ที่มากกว่าการซื้อจากพอคาแมคาที่เขาขายในโรงเรียน แต่ทั้งนี้โรง
เรียนที่จัดโครงการอาหารกลางวันและไม่จัดโครงการอาหารกลางวัน
จะมีนักเรียนส่วนหนึ่งที่นำอาหารจากบ้านมารับประทานที่โรงเรียน หรือ
กลับไปรับประทานอาหารที่บ้านซึ่งอยู่ใกล้บริเวณโรงเรียน

2.2 โรงเรียนที่จัดโครงการอาหารกลางวันส่วนมากจะจัดอาหารทั้งอาหาร
คาวและอาหารหวานเป็นจานให้นักเรียนเลือกซื้อ มีราคาตั้งแต่ 1 บาท
- 3 บาท ซึ่งเป็นอัตราที่เหมาะสมกับฐานะของนักเรียน เพราะนักเรียน
ส่วนใหญ่ก็จะได้อาหารมารับประทานอาหารอยู่ในระหว่าง 1.00 - 3.00
บาท

สำหรับโรงเรียนที่ไม่ได้จัดโครงการอาหารกลางวัน แต่ให้แม่ค้า
เขามาขายนั้น แม่ค้าก็จัดอาหารประเภทเป็นจานให้นักเรียนเลือกซื้อ
ในราคาเดียวกับที่โรงเรียนทำขาย

2.3 นักเรียนขาดแคลนที่ไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน และไม่มีเงินมาซื้อ
อาหารกลางวันทั้งนี้โรงเรียนที่จัดโครงการอาหารกลางวันและไม่จัด
จัดโครงการอาหารกลางวัน จะได้รับความช่วยเหลือจากโรงเรียนโดย
การจัดหาอาหารกลางวันให้นักเรียนรับประทาน ถ้าเป็นโรงเรียนที่จัด

โครงการอาหารกลางวันนักเรียนเหล่านี้ก็จะได้รับประทานอาหารของโรงเรียนฟรี แต่ถาโรงเรียนไม่ได้จัดโครงการอาหารกลางวัน โรงเรียนก็จะจัดหาอาหารโดยหาเงินส่วนหนึ่งมาเป็นทุนสำหรับซื้ออาหารให้หรือขอจากพ่อค้าแม่ค้าที่เข้ามาขายอาหารในโรงเรียน หรืออาหารจากพระที่วัด เป็นต้น แต่นักเรียนเหล่านี้บางครั้งจะตองชวยงานเล็กๆ น้อย ๆ ของโรงเรียนบาง เป็นครั้งคราว เช่น ล้างชาม ทำความสะอาดโต๊ะอาหาร ชวยขายหรือชวยทำอาหาร ซึ่ง เป็นการฝึกหัดให้นักเรียนรู้จักการชวยเหลืองานส่วนรวม และฝึกให้นักเรียนรู้จักการตอบแทนไม่ใช่ เป็นเพียงผู้รับฝ่ายเดียว

3. ปัญหาหรืออุปสรรคในการจัดโครงการอาหารกลางวัน

3.1 คานอาคารสถานที่

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครทั้งโรงเรียนที่จัดโครงการอาหารกลางวันและไม่ได้จัดโครงการอาหารกลางวัน มีปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับอาคารสถานที่เหมือนกัน คือ ขาดแคลนสถานที่ที่จะใช้ในการทำอาหารและให้นักเรียนนั่งรับประทานอาหาร โดยเฉพาะโต๊ะเก้าอี้ที่จะให้นักเรียนนั่งรับประทานอาหารจะมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ตองมีการจัดให้นักเรียนมีเวลาพักกลางวันโดยตรงกัน หรือใช้ห้องเรียนและระเบียงอาคาร รวมทั้งมานั่งรอบบริเวณโรงเรียนเป็นที่รับประทานอาหารควย

โรงเรียนที่ไม่มีโรงอาหารจะมีปัญหามากที่สุดในการจัดโครงการอาหารกลางวัน เพราะโรงอาหารจะใช่เป็นพื้นที่ค่า ที่เก็บ และที่จำหน่ายอาหารไปควย รวมทั้งยังใช้เป็นที่เรียนวิชาพิเศษ และทำกิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียนได้อีกควย ดังนั้นการขาดโรงอาหารจึงทำให้โรงเรียนมีความลำบากในการจัดโครงการอาหารกลางวันเป็นอย่างมาก บางโรงเรียนตองแก้ปัญหาโดยการสร้างโรงอาหารชั่วคราวขึ้นมาเอง แต่ก็ใช่ประโยชน์ได้ไม่ค้เท่ากับโรงอาหารที่เป็นโรงอาหาร

แบบถาวรและไถ่มาตรฐาน

3.2 ด้านบุคลากร

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมแพทยทหาร มีจำนวนครูพอ
ดี ชั่วโมงการสอนของครูแต่ละคนมีมาก ชั่วโมงว่างมีน้อย การจัด
โครงการอาหารกลางวันต้องอาศัยแรงงานจากครู เป็นส่วนสำคัญ การ
ที่โรงเรียนมีอัตราครุ น้อยจึงมีปัญหา

การใช้แรงงานจากนักเรียนที่เรียนวิชาการ เรือหรือหัตถศึกษา มา
มาช่วยทำอาหารกลางวันนั้นทำได้เฉพาะโรงเรียนที่มีนักเรียนมาก แต่
ถ้าเป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนน้อยก็ไม่สะดวก

การใช้แรงงานจากคนงานภารโรงทำได้น้อยมาก เพราะจำนวน
คนงานในโรงเรียนมีน้อยและมีงานประจำที่ค่อนข้างมากอยู่แล้ว

การใช้แรงงานจากบุคคลภายนอกมาช่วยทำอาหารกลางวันนั้น จะ
ทำได้โดยการจ้างบุคคลภายนอกเข้ามา ซึ่งโรงเรียนต้องเสียเงินค่า
จ้าง เป็นรายวัน รายเดือน หรือรายสัปดาห์ในอัตราที่ตกลงกัน
กัน คือถ้าจ้างมาเป็นแม่ครัวจะเสียค่าจ้างสูงกว่าจ้างมาเป็นลูกมือ
แต่การจ้างบุคคลภายนอกเขามาที่โรงเรียนจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม
ขึ้น ทำให้ราคาต้นทุนของอาหารกลางวันเพิ่มสูงขึ้น นักเรียนต้องซื้อ
อาหารในอัตราที่แพงกว่าการไม่จ้างบุคคลภายนอกเข้ามา

การใช้แรงงานจากบุคคลภายนอกโดยการขอความร่วมมือจาก
ปกครองหรือบุคคลที่มีบ้านอยู่ใกล้โรงเรียน และมีเวลาว่างใหม่มาช่วย
ทำอาหารกลางวันโดยโรงเรียนไม่ต้องจ่ายเงินค่าจ้างนั้นทำได้
เพราะทุกคนต่างก็มีงานประจำทำทั้งนั้น

ครูโภชนาการ เป็นกำลังสำคัญของโรงเรียนในการจัดทำโครงการ
อาหารกลางวันในโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนที่ไม่มีครูโภชนาการจึง
ขาดแรงงานสำคัญ ที่จะช่วยเหลืองานด้านนี้

3.3 วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

โรงเรียนที่จัดโครงการอาหารกลางวันแล้วจะมีปัญหาในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดทำอาหารน้อยกว่าโรงเรียนที่ยังไม่เคยจัดโครงการอาหารกลางวัน เพราะไถหาทางแก้ไขปัญหาคิดบ้างแล้ว แต่โรงเรียนที่ยังไม่เคยจัดโครงการอาหารกลางวันจะมีปัญหาเรื่องขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้มากที่สุด เพราะไม่มีอยู่เลย หรือมีอยู่บ้าง เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

3.4 เงินทุนและเงินที่จะใช้จ่ายในโครงการอาหารกลางวัน

โรงเรียนที่จัดโครงการอาหารกลางวันมีปัญหาในเรื่องเงินทุนไม่เพียงพอ โดยเฉพาะเงินที่ได้รับงบประมาณจากกรุงเทพมหานคร เพียง 2,000 บาทนั้น ไม่เพียงพอสำหรับการที่โรงเรียนจะต้องลงทุนตั้งซื้อวัสดุอุปกรณ์ และนำมาใช้ เป็นทุนหมุนเวียนสำหรับซื้ออาหารสด อาหารแห้ง โรงเรียนจึงต้องหาเงินทุนเพิ่มเติม โดยการขอบริจาคจากผู้ที่มีจิตศรัทธา จึงเป็นภาระที่ค่อนข้างหนักสำหรับโรงเรียน

โรงเรียนที่จัดโครงการอาหารกลางวันแล้ว ถ้ามีนักเรียนขาดแคลนเป็นจำนวนมากในโรงเรียนจะทำให้เงินทุนหมดไปได้อย่างรวดเร็ว โรงเรียนต้องหาเงินทุนมาเพิ่มเติมอยู่เรื่อยๆ จึงจะสามารถดำเนินการจัดโครงการอาหารกลางวันให้คงอยู่ได้เป็นเวลานาน ๆ

3.5 ความยุ่งยากในการทำบัญชีรับจ่ายเงิน และพัสดุ

การทำบัญชีเงินและพัสดุสำหรับโรงเรียนในการจัดโครงการอาหารกลางวัน เป็นภาระที่หนักสำหรับโรงเรียน เพราะระบบการทำบัญชีมีความยุ่งยากและมีรายละเอียดดีมาก โอกาสที่จะผิดพลาดย่อมมีไ้คงายโรงเรียนที่ไม่ได้จัดโครงการอาหารกลางวันมีความคิดเห็นว่า การทำบัญชีในโครงการอาหารกลางวัน เป็นเรื่องที่มีปัญหามากสำหรับโรงเรียน เช่นเดียวกับโรงเรียนที่จัดโครงการอาหารกลางวันแล้ว

3.6 การจัดซื้ออาหารสดและอาหารแห้ง เพื่อจัดทำอาหารขายนักเรียน
การจัดซื้ออาหารสดและอาหารแห้ง เพื่อนำมาประกอบอาหารกลางวันนั้น ไม่ค่อย เป็นปัญหาสำหรับโรงเรียนมากนัก โรงเรียนส่วนมากจะ
อยู่ไม่คอยไกลจากตลาดหรือแหล่งที่จะซื้ออาหารสดและอาหารแห้ง

3.7 บุคคลภายนอกที่เขามาผูกขาดขายอาหารในโรงเรียน
โรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร ส่วนมากจะมีพ่อค้า
แม่ค้าหรือบุคคลภายนอกเขาไปขายอาหารในโรงเรียน และเมื่อโรงเรียน
จัดทำอาหารกลางวันขายเองแล้ว พ่อค้าแม่ค้าส่วนใหญ่จะเลิก
มีเพียงส่วนน้อยที่ยังคงขายแข่งขันทับโรงเรียน เพราะยังไม่หมดสัญญา
ที่ตกลงไว้กับทางโรงเรียน

4: ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั้งโรงเรียนที่จัดโครงการอาหารกลางวัน
และไม่จัดโครงการอาหารกลางวันจำนวนร้อยละ 75.51 เห็น
ควยกับการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน เพราะให้ประ-
โยชน์กับนักเรียน เป็นอย่างมากทั้งในทางช่วยเสริมสุขภาพของนักเรียน
ให้ดีขึ้น และช่วยประหยัดเงินของนักเรียน นักเรียนทุกคนได้มีอาหาร
กลางวันรับประทานกันอย่างทั่วถึง รวมทั้งนักเรียนที่ขาดแคลนก็มีโอกาส
ได้รับประทานอาหารที่โรงเรียนทำด้วย โรงเรียนเองก็มีส่วนได้
รับประโยชน์จากการจัดโครงการอาหารกลางวัน เพราะจะได้เงิน
กำไรจากการขายอาหารส่วนหนึ่ง ซึ่งโรงเรียนสามารถนำไปใช้ประ-
โยชน์ได้เป็นอย่างดี

ผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่เห็นควยกับการจัดโครงการอาหารกลางวัน
ในโรงเรียนมีเพียงร้อยละ 13.27 เท่านั้น เหตุผลส่วนใหญ่ที่ไม่
เห็นควยก็คือ การขาดแคลนแรงงาน โรงเรียนมีจำนวนครูน้อยไม่มี
อัตรารว้างที่จะช่วย เป็นกำลังสำคัญในการจัดการภายใน และประการ
สำคัญที่สุดบางโรงเรียนไม่มีครุโภชนาการเลย จึง เป็นการยากที่จะจัด

โครงการนี้ เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนไม่เห็นควมกับการจัดโครงการอาหารกลางวันก็คือ เงินที่จะนำมาจากตู้บริจาค และโซ เป็นทุนหมุนเวียนซึ่งสำนักการศึกษาจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนนั้นมีเอาไว้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน ถ้าจะจัดโครงการอาหารกลางวัน โรงเรียนคงมีภาระในการหาเงินมาเพิ่มเติมจึงจะสามารถดำเนินการได้

5. ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาที่โรงเรียนจัดทำอาหารกลางวันจำหน่ายให้นักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั้งโรงเรียนที่จัดโครงการอาหารกลางวันและไม่ได้จัดโครงการอาหารกลางวันให้ข้อเสนอแนะตรงกัน ดังนี้
 - 5.1 การหาเงินเข้ามาเพิ่มเติมหรือทดแทนส่วนที่หมดไปนั้นจะทำได้โดยการขอบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาทั้งในชุมชนและนอกชุมชน โดยโรงเรียนควรมีการประชุมปรึกษาหารือเห็นชอบนโยบายของโครงการนี้ก่อนแล้วจึงขอความช่วยเหลือ
 - 5.2 การติดต่อขอความช่วยเหลือจากสมาคมต่าง ๆ ฅปกรของนักเรียนหรือบุคคลในชุมชน เพื่อให้ได้รับความร่วมมือเป็นการช่วยส่งเสริมการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนจะทำได้โดยส่งตัวแทนของโรงเรียนออกไปชี้แจงและประชาสัมพันธ์ให้เห็นว่าโครงการนี้เป็นประโยชน์กับนักเรียน หรือเชิญคนภายนอกให้เข้ามาในโรงเรียน โดยโรงเรียนอาจใช้วิธีจัดงาน จัดกิจกรรมพิเศษ หรือจัดนิทรรศการ แลหาโอกาสชี้แจงให้คนที่เข้ามาในโรงเรียนเห็นประโยชน์ของโครงการนี้ แล้วจึงขอความร่วมมือ หรือขอความช่วยเหลือ
 - 5.3 วิธีจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาหาร และการจัดจำหน่ายอาหาร โดยที่โรงเรียนไม่ต้องใช้เงินลงทนามากนัก จะทำได้โดยการขอยืมอุปกรณ์บางส่วนจากแหล่งที่มีอุปกรณ์ที่โรงเรียนต้องการชั่วคราว เช่น จากวัด มัสยิด ครุในโรงเรียน ภารโรง และ

บุคคลในชุมชนชนกก็ได้ หรือถ้าไม่ใช่วิธีปีนอาจใช้วิธีขอบริจาค ขอ
ซื้อในราคาทุน ก็จะช่วยให้โรงเรียนประหยัดได้มากยิ่งขึ้น

- 5.4 การจัดซื้อ เตรียมทำและการจำหน่ายอาหารของโรงเรียนจะหาแรง-
งานมาช่วยให้ได้โดยพอเพียงโดยไม่กระทบกระเทือนต่อการเรียน
การสอน ได้โดยหาแรงงานจากบุคคลภายนอก เขามาช่วยอาจจ้างมา
หรือขอแรงงานมาช่วยในเวลาว่างจากงานประจำทางบ้านก็ได้ ครู
และนักเรียนจะเป็นแรงงานที่สำคัญในการที่จะช่วยงานนี้ได้เป็นอย่างดี
แต่ต้องจัดการวางสอนให้ชั่วโมงที่นักเรียนต้องเรียนการเรือนหรือการครัว
ให้อยู่ในช่วงเวลาที่สามารถช่วยทำอาหารกลางวันได้ ครูที่มีชั่วโมง
ว่างในตอนเช้าก็จะช่วยงานนี้ได้เป็นอย่างดี คณะกรรมการของ
โรงเรียนก็สามารถช่วยทำงานนี้ได้

ขอเสนอแนะ

1. โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน เป็นโครงการที่ดีมีประโยชน์กับ
นักเรียนเป็นอย่างมาก เพราะช่วยให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่ดี
มีคุณค่าทางโภชนาการ และมีราคาถูก กรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานการ-
ศึกษากรุงเทพมหานคร ได้ให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมโครงการนี้
เพราะมีความมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนที่ขาดแคลนได้รับประทานอาหาร
กลางวันจากโครงการนี้อย่างทั่วถึง และเพื่อให้การดำเนินงานตาม
โครงการนี้บรรลุผลสำเร็จสมตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ จึงควรต้องให้
ความช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหา หรือสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน
ตามโครงการนี้ ทั้งนี้

- 1.1 **คานอาคารสถานที่** กรุงเทพมหานครควรมีการสำรวจโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด ในเรื่องเกี่ยวกับโรงครัว หรือโรงอาหาร และที่นั่งสำหรับนักเรียนนั่งรับประทานอาหาร แลวจัดสร้างขึ้นให้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน เพื่อที่โรงเรียนจะได้ใช้ให้เป็นประโยชน์กับการจัดโครงการอาหารกลางวันให้มากที่สุด
- 1.2 **คานบุคลากร** กรุงเทพมหานคร ควรมีการสำรวจอัตรากำลังครูให้พอเหมาะ ควรมีการกระจายอัตรากำลังที่มีมาก เกินความจำเป็นในโรงเรียนใหญ่ไปส่วโรงเรียนเล็ก หรือโรงเรียนที่อยู่ไกลความเจริญบางให้สมดุลกัน และที่สำคัญคือควรจัดหาครูโภชนาการหรือครูที่มีความรู้ทางคานอาหารและโภชนาการให้กับโรงเรียนทุกโรงเรียน ของกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะโรงเรียนที่กำลังจะเริ่มการจัดโครงการอาหารกลางวัน เพื่อจะได้ช่วยเป็นกำลังสำคัญของโรงเรียนทำให้โรงเรียนสามารถดำเนินโครงการอาหารกลางวันโดยลัดตามที่ต้องการ
- 1.3 **คานเงินทุน** โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครมีขนาดใหญ่เล็กต่าง ๆ กัน การจัดสรรงบประมาณเป็นทุนเริ่มต้นในการจัดโครงการอาหารกลางวันให้เท่า ๆ กันทุกโรงเรียนนั้น เป็นการไม่สมควร เพราะถาเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่หรือขนาดกลางที่ยังไม่มีอุปกรณ์เครื่องใช้ในคานการครัวอยู่แล้ว ก็ไม่สามารถจะนำเงินไปใช้จ่ายให้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียนได้ ทำให้โรงเรียนต้องหาทางแก้ปัญหาเอง ซึ่งเป็นความลำบากสำหรับโรงเรียนอย่างมาก ดังนั้นการให้งบประมาณจึงควรควรมีการสำรวจความต้องการของโรงเรียน และเพิ่มงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียนด้วย
- 1.4 **คานการหาบัญชีการ เงินและพัสดุ** กรุงเทพมหานครควรมีการจัดอบรมผู้บริหารโรงเรียน หรือครูที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการหาบัญชีการ เงิน

และพัก ใหม่นี้ความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง เพื่อที่จะได้สามารถทำ บัญชีและพัสดุให้ถูกต้อง และถ้าเป็นไปได้ไม่ชักช้าระ เบียบการเงิน และการบัญชีแล้ว ก็ควรหาวิธีช่วยให้โรงเรียนลดความละเอียดยใน การการทำบัญชีลงบ้าง เพื่อที่โรงเรียนจะได้ไม่ต้อง เสียเวลากับงาน คำนี้นี้มากนัก

2. การจัดทำโครงการอาหารกลางวัน เป็นงานที่เพิ่มขึ้นมาจากการ เรียนการ สอนซึ่ง เป็นหน้าที่ประจำของครู ดังนั้นครูที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการนี้จึง ต้องเสียสละแรงงาน และเวลาเป็นพิเศษจึงจะช่วยให้การดำเนินงานของ โครงการอาหารกลางวันประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรให้ การสนับสนุน และให้ความเห็นใจครุที่รองรับนิคมของงานคานี้เป็นพิเศษ บ้าง เช่น อาจจะลดชั่วโมงสอนให้น้อยกว่าคนอื่น หรือพิจารณาความชอบ ตามสมควร เป็นต้น
3. ผู้บริหารโรงเรียนต้องคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียน เป็นประการสำคัญใน การจัดทำโครงการนี้ เพราะถ้าผู้บริหารมีความเห็นว่างานนี้ เป็นงานที่ย่ง ยากเป็นการ เพิ่มภาระให้กับโรงเรียนแล้ว ก็ไม่สามารถจะดำเนินการจัด โครงการอาหารกลางวันให้ใคร่ตามความหมายได้
4. การจัดทำโครงการอาหารกลางวันมีจุดประสงค์จะให้เด็กนักเรียนได้รับประทาน อาหารที่มีราคาถูก มีคุณค่าทางอาหารและโภชนาการ ดังนั้นโรงเรียนจึง ไม่สมควร เอาค่าใดจากการจัดทำโครงการนี้ใหม่มากนัก แต่การจัดจะให้ ชาติทนอยตลอดเวลาก็คงจะเป็นไปไม่ได้ ดังนั้นจึงควรจัดในลักษณะที่จะ ให้ประโยชน์กับนักเรียนและโรงเรียน ก็จะสามารคดำเนินการนี้ให้ อยุได้เป็น เวลาคานาควย

ขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการแจกแบบสอบถามต้องไม่เลือก เวลาที่เป็นช่วงที่โรงเรียนกำลังมีงาน ยุง เช่น ในช่วงปลายปี ระยะที่กำลังจะมีการสอบ เพราะผู้ตอบต้องมี

ภาระทางค่างานประจำมาก จึงไม่มีเวลาออกแบบสอบถามให้ได้อย่างครบถ้วน ทำให้ข้อมูลที่ได้อาจไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

2. ควรต้องมีเวลาสนทนาหรือสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ที่คอยแบบสอบถาม และมีการไปจัดการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรบาง เพื่อจะไขข้อสงสัยที่กว้างและตรงกับสภาพความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น
3. ควรเลือกโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรที่อยู่ห่างไกลจากความเจริญบ้าง เพราะโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรม เพมหานนคร มีความสมบูรณ์ไม่เท่ากันทุกแห่ง โรงเรียนที่อยู่ใกล้ชุมชนที่มีความเจริญ เช่น อยู่ในย่านการค้า หรืออยู่ในที่ ๆ ทางรถยนต์เขาไปถึงจะมีความพร้อมและความสมบูรณ์มากกว่าโรงเรียนที่อยู่กลางทุ่งการคมนาคมไม่สะดวก ถ้าตัวอย่างประชากรมีความแตกต่างกันข้อมูลที่ไ้จะกระจายและครอบคลุมสภาพที่แท้จริงมากยิ่งขึ้น
4. ควรมีการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับ เรื่องอาหารกลางวันบ้าง เพื่อจะได้นำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดโครงการอาหารซึ่งให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย